

ԴԻՏԱԿ ԲԻՒԶԱՌԵԴԵՐԵ

1812. ՚ 15. դեկտեմբերի.

Ես զօրքը որ և պատմութիւն հիմլիվան առենիս, ամեն առանցքներ
օրը ժեղմը կը արդին:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԱԿԱՍԵՔ

Դարօն առնիւն բանակին ու առ քաջոց գուշն
ոց, առանց գումարութիւն ու ծեծ կովելու,
առա ինչու ու հոգածութիւն յին նախու^{թիւն} թագուուրը մաս բարձրէս, որ մաս
քային ՀՀ փարսամա հուռու է, ու օգտ զե-
սին մարդ շնորհած է, ու որ որ կը մասնիկին
13 հաղար մարդ:

Մասու քումիթին մէջ քրոնակերը շատ
թիւրքի բաներ գույքի: Առուսկին կայուր
սեւլու արթիւն սահեւ ինչ զարդարակեներ
առանենք հանեւ եղեր, հան գույքին: Դուե-
րեն քումիթին մէնծ քարերու զարդարակենա
գույքական մէնուներու ու մէկ անունուն
պարունակի առնենակիր ու առ առ անունուն
պարունակի: շահեւմը պարտանած: Անեւ հան
գույքին սիստրիուն, քառակին, առանե-
րանին թրութիւնուն թափերը, աննային,
ու եւարասին ինչ գույքական մէնծ թափերը
թափերը մարդ թիւներու: քրիւրու զար-
դարակ: Ազար նաևն եների բանային մէն-
չաւ զանեն գին զեւքեր ու ուրե, պարիք:
ու հին համար շափէ գույքական մէնծ թա-
փեր: Գույքին նաևն պան մասունք այս առան-
ունիւն ու առանունիւնաց զիւնացը մէնծ
բան կը սակագի, ինչպէս է մէնծ թիւնունին
աղակուց պասկերը: ու բաներինունին: թ
թիւնունին, Անապենու եղիսարէնին հա-
գուստունիւրը, երկու նաստրունիւն մէնծ առնե-
ու ա թիւնունիւն ու իր եղարքը, շախուու-
հօսին շիզու: ու թագաւուրին որ մէնծ օրեւ
ըս կը հանանի եղեր: ջուխունալ Թիւնունին,
տակի երկու զամանք, որ ջուրհնունց օրը
ու ուսերուն զարդ քաղեցու: համար կը հանանի
եղեր: Խելազնաւ ծանկագին ու ին ին
զան առանունիւրը:

Այս աղինի անսկին բաներին դառ, զա-
րեն կը քումիթին մէջ, մէկ մեռագիւրու-
ւեստրունիւր համար գրով գրվուն՝ շաղուրդ
զամանի մէջ: Այս առեստուրանը՝ իր հուռ
թիւն համար, քան զամանէ անդին օսաներըն
պէտ կը ստուպէն եւ բարպացիք: ու այսպիսի հին

պրվաճքներ, պրրատուններու մէջ, բաւար-
ներու տակ, պայտրուով կը պահնի:

Գույքին մէկ անձանաց պատկերներու,
ելման քաղերով, մարզը բնակերով զարդա-
րակ: որուն անսկին մէկ դրամն բանեսան կոյց
և զեր ոյսուու: Ձաւանաշերը ու ընէրը
այզը բնակերուն համար մասնութերն: ու
առանձին քաղաքը առանեն համար 1733
ին, դժունի Վանի իժամանակ: Դարդարեց
1749ին մարդդրուն ու երկանին բոված պատ-
կերու որ կառնին, ի շորովակարութիւն ու
եզրանին: Այս պատկերը բաւ, մինին մէջ ե-
զած, մէնծ ժաման մէջը գրված է եղեր:

Մարգարին մէջը ին զննելուարին, ու-
թե բանային թիւրերին բաներ գտնի,
ու ինչ որ աղին անդիւս զանեւ կար, հան
առաների ի չին ճամփայ գրին՝ որ քրոնա
ու արտիք: Բուշը քրանութիւրուց հրաման
եղան որ պատրաստ կենան, չորս ու առաջ-
ին պատրաստ կենան ու հան 20 քրիան
համար ակրամեան շինեցն: Անը անուն կա-
րութիւնը թիւրուց մարդան, ուին հակա: ու-
րութիւր դարրուզ ու ուրու եղաւ: Բաւմինը որ
ուժուու մաս ու պարեցաւ, ու անիմը շոր-
թու առաջ նորութենը զօրսը նէլ զինւ և
տղիւրեր ամեն զեսց, անս առանու մէկ
լազարինը նաևն ալպիւրեր: Բայց ան օրէն
որ մարդ քաղաքը արիցաւ, հարուէնը
մին կահստին մէջ էր, մէկ մանուք լրացը
հան կինաւ, աղին: Աւ երբորը ցարունա-
կիւս, մասկայի խազան զուկերնեւ մինք
շատցերեն: ու քրանացին ոս աջասան զար-
դակ: որ մինօրուն դինացը կեցւերէն, զատ
անհանդիւս կը մենին: այնպիս որ վելու-
փաց որ պիտին կը ըստունիք կը սեն, ինչ-
գան որ մին գեծինը, մէկան կը սեննենք
որ բանակին մէջ մասեր կը ըստունի: Ու ոյս
ուն մէննուու անպատճանին զուրէն ի ելմու-
գերի ու ուներէն: 100 զննելորակին առա-
պա: 12 թոփ: Աւ որովհան քուէմինը
վերայ աւ 15 որ աշխատէն մինելին և ու-
տեսն, որ սուահօն անուց բան մէջ չ:

ու քաղաքնալ այրելով օդը բոլոր ապակա ներէր, ծուխ մնիսիր ամեն գիաց հովը կը բերէր, ու անշափ անհամար ժաղովուրդը աղքտցած մուրացկան անօթութէ կը մեռնէն, որ գին նայիս ակարմնը ձմերելու ան չափ անհուն զօրաց: Աւստի որոշեց որ գետի էջաւատան այնպիս տեղը երթայ քաջը վի որ երթուեկ ունենայ ասանձիքային, քոլ նօնն, վինային, մինարին հետ, որ իր զօրքը աս ձմեռս հանգչ իր ամմէն պիտոյը ունենալով:

Մարդուն ելելու օրը հրամեց հարօլեօնը, որ տուքա տիգակիցն երտեւ տու լու զըմին, քու մըննը ելիկինը ցաթէրցընէ: ինչպէս որ անալ ըրաւ շշին հոկու առաւոտը սահաթը շին: անիկ ետև մացած թագաւորական ամեն տեղերը աւրեց փլուց գետանի հետ հաւաար ըրաւ: Աւ հինքարքը որ մասկովի տրուել էլիկի ինչպան համար կար, որ մասկովի ցարերուն աւ ծուռն էր, մէկ կոտոր վերանէ եղաւ:

Աւ մօքան թողուու ելելու ատեննին ֆրանսովները, զինունորական մեծամեծքնաա բուօննին առջևը եկան հրաման ուղեցին, որ բոլոր քաղքին մէջ 8 հազար տուննէն 500 տուն, որ եանցնէն խալցած էին, այրեն աւրեն փլցըննեն, որ հին մէկ տուննալ ցինայ, ինպէս որ մասկովները կուղէնն: Ավկէ ետև մօքային չորս դին շ հազար գեղարկի կան, որ հնու աներ տեղեր, լուին 4 գունդ աեր իրերէու: Հազար հոգի գններ, 20 փարսան շրւթանակի քաղքին՝ վերանէ մինիր ընենք: ու առաջ սորուցնենք մասկովն ներուն, որ կարգու կանոնով, չէ թէ թառթարի պէս ծէծ ընեն: ու իրենք որ մէկ գեղ, մէկ տուն այրեցին, մէնք տեղը հարուը ընենք որ երթան սորուն: Կայուը վերոցւց իրենց աս բանը ընելու, ժողովրդեան խեցութիւնը չիրանայ տէկ, գէրէմ 100 հոգի պատմէլու համար, չիվայլէր որ հազարաւորներ հետերնին պատմէնք ըստ ուղնցմէն արդէն շատելը պատմէնին գտան:

Ու ինչպէս որ պատերազմի օրէնքը կը բերէ, թոնի փլցընն ըստ տրուեւ տեղասանքը շինամքները, առանց մասնաւորաց զէնիր տալու:

Հոկաւեմբերի շին փրինցիքէ բօնիադո վիպը երւ բառու հասաւ Աչուենա: ու իր բոր շշին բոլոր քաքրը ետևէն: որ պատմէ երթար, հապար եկաւ թէ, հոկավը տեղուցէր՝ դնացէր գէտպի պատմի քաղքը մաշտառուուսալից: ան ատենը պատ գտառիւցաւ որ գէմը երթան: իդալիայու փոխարացին հրաման եղավ, որ հէմն երթայ վասնին: Տեղցնին գունդը շշին, ասհաթը ծին համաւ հնու մօտ գէ-

տին ձախ քովը, ու կամուրջը բռնեց, ու ամրցնել տրվաւ:

Աւ գէշէրը մոսկովի երկու գունդ եկան գետին աջ գին բարձրը տէղանքը նստեցան: Առաւոաը որ է 24 ամսուն սկսան զարնըլի մէկմէկու: մոսկովին զօրքը քաղքին ետևը շնած աեղդ մուաւ տէցօնին, ու ուուսիւին, փինօին գունդերը, ու իտալացի պահապան զօրքը ետևէ ետև վըրայ հստան, ծեծը տաքցաւ: Մոսկովիները շատ գէմ կէցան, ան տեղերնէն չէին գուրս ելւ եր, ամա ետքը ետքը ելան, որովհետեւ իտալիկան շօրէը բռնեցին բոլոր բարձրը տէղանքը, ու մոսկովին ները շուտ փախչնիք տէի, 20 թօփ գետին մէշ ձգեցին, ու քաշիցան: Փրինցիքէ տէրը մուլը իրիկվան դէմ հստաւ հնու: ու նըստաւ մոսկովիներուն ան շինած տեղը:

Զգին կայսրը եկաւ իր բանակուը, ու հստաւ կօրունիս գեղը: Աւ վտանց ասհաթը 7ին, 6000 խաղան՝ որ մօտ անտառին մէշը պահվերէն, յանկարծակի ամենը մէկէն վաղեցին բանակին վըրայ: Ասոնց գէմ տուքա Տիտղրիսան իր ձիաւոր զօրքովը, ու այլ բոլոր ձիաւորները առաջ ենակ ծեծ կըլեցին: ու իրենց երկայն շիշի պէս պրեռը, հրովար գէտէրէն դէպի գետը, իսէլմը ջարդեր, իսէլմինաւ ջըի մէշ խըստերէն: ու ճթօփ, որ ասաց անոնք իրենց ձեռքէն առեր են եղեր, նորանց առերէն: 600 մը աս խաղանին վիրաւորվէր մեռերէն: մնացած փախեր գացերէն: ֆրանսունին շօնի հոգի վերաւորութէն: 3 հոդիմալ մէկու ու հրամաց, որ բանակը գալիք գէտէիս իւսաւուրութէն:

Սահաթը 8ին լընցաւ ծեծը: ու կայսրը քաղցէց գնաց մալօխառուսալից: նայեցաւ ընենց մասնիշերուն դիրքը կեցվածքը: ու կարգաւորեց բանակը հետևեալ օրը զարդելու համար: Ամա ան դիէնը քաջինց ցան գացին ետև մոսկովիները: ու փինչիւ փէ տէմինուլը ետևէնին ընկաւ ինչլան ճ փարսաւ տեղ: Կաբօլէնը զուղեց ետևնէն երթանու հրամաց, որ բանակը շարքի գէտէիս:

26ին, բանակը հստաւ պուուլը: ու 27ին մէռէիս: Ան իրիկունը փրինցիքէ տէրմուլը էր պուուլը: ու տուքա տէլքինմէնը մօյէկը:

Աւ մարգեխառուսալիցըն ծեծին մէշ, իտալիկան զօրքը շատ մենք անուն մասարկեցաւ, որ մոսկովիներուն տեղը բռնեց, ու պահէց: Ճէնէռաւլ տէլցունը իրեք իտաւշը նոյլ զարնըլեցաւ մեռաւ: ու բարոր համակը ֆրանսի գիշէն զարնըլովներուն ու մուսունիներուն, է 1500: իսկ մոսկովիներուն մեռածները 6 հազարմը: Աս մեռած մոսկովիներուն մէջ, որ երբոր էլշէրը փնտուեցին,

շին, գոտան 1100մը որ մթափոյն նոր լա-
թեր հագած էին, ու երկու ամսովլան նո-
րավարք զինուորներ են եւեր :

Փարիզու խաղաղի թղթին մէջ, նոյնը-
ւերի ցին ասքամը կըդիէ : || Կաբօլէնին
այսուհա շուտով առաջ վազելը, մօպվային
մենած ճեծը փառաւորապէս լըմսցունելուն
պատճուը ուրիշ բան էք, բայց եթէ աս-
որ համար, որ մօպք քաղաք առնէ . հոն
իր անհուն զօրացը հանդիսու ձմերանոցը
գտնէ, ու անեղաւորվի ձմեռը . ու աս բանը
իրացընէ կըլլար, թէ որ թշնամին կատ-
ղածուը նը ու յուսուատութը սարապիե-
լի բանմը մաքր չիձեր . որ սոյէ առէք
ապականէ իր թագաւորութելը մայրաքա-
զաքը : Ու ան օրինէ որ մօպք քաղաքը մո-
խիր գարձաւ, ալ ուրիշ բանիմ էք իւգար,
բայց եթէ ֆրանզի մէկ կտոր առաջանաց
զօրացը աեղին ըլլալու : Հիմա ու հոկտեմ-
բերի վերջեր, լին է կրոն, ի՞նչ ալիտի
ըլլայ հոգը մամանուքը մէկ կտրիչ զօրավա-
րինը, որ գըլլուին է եղած անհուն զօրաց
վըրոյ, ու մոռկովի երկրին մէջը կեցր է,
ուր ցուրաը՝ գէց հավաները սահամթ սահ-
թի մըրայ կըսաստոնայ . անձնելը ձիւնը
համբաները կըրոցեն ինչվան որ սառուցը
համեն . ու առ ցուրաը թաց, որ շատ զին
է քանիթէ չըր ցուրաը, ու զօրացը առող-
ջութիւր կաւրէ : Աւստի-դրուժութն, իսո-
հեմութելը կըցցնէ որ աս գէց օրերը չիհա-
սած, զօրքը երթայ դրսոյ իրեն ճեմքրա-
նոց ու ամենին դիաց համբաս տեղ : Ու
սալթ բաւական չէ որ զօրքը պարապ հան-
գիստ նստին . այլ պէտք որ ան երկիրը
տեղը մէնն ու լոյն ունենայ բարեկեր ամեն-
ուտելիք առատ ըլլայ, որ մարդիկը ճիան-
քը ուստի կըսանան . իրենց աեղուէն եօս-
զնի սւնենան, ցրտէն պատպանվին : Ա-
աս ջորտս ապահովութել համար, գուրիս-
չորս դիաց պահապան զօրքեր պիսի դըր-
վին, որ թշնամին վազելը վնասելը արգե-
լեն շիմուողւն . ու վերջապէս մէկ իսորով
այսուհա աեղին ըլլան . որ ամենին դիաց ու-
տելիք դիա . ու թշնամին հեռու ըլլան :
Աս պատճառներու համար նաև 1807ին
նարօւէնը իր յաղթական զօրքը, արևե-
լեան սուուշի երկիրներէն, քաշեց տարա-
վագույին կողմելը՝ պարաբ երկիրները .
ուր անցուցին բոլոր ձմեռը առտատուք, ու
միանգամայն տանձիքս պաշարեցին : Ու
գարնան բերանը, գարձաւ եկաւ նորէն,
առջի թողած աեղերը, ու հաշտուելը ըրաւ-
ժուիլան, ու դիմիթ :

Աս հիմվան ծեծին աւսիմը, մէկ մինչ
ասականաւոր թղթիմը վըրայ քաշված է .
որ կընայ զնանապան փոփոխութիւններ ըն-
դունիլ, մանաւանդ մէր զօրաց ձմերմը

տեղույն դիէն : Ուր որ հիմա ըլլայ մեր
զօրացը ձմերելու տեղը, ստոյդ գիտենիք որ
մէր յաղթական զօրքը, թէ իր հանդստեա-
նը մէջ, թէ իր գործք ընելու ատենը ,
միշտ իր թշնամին ընկճելու կընայի : Ըսոր
հակալ կըլլանք այ նախատեսութելը, որ
գիտ հաւասարապէս՝ արագուքը յաջողել
յալթութիւր ու առաջ քալլելը մէր զօր-
ցը, ու արդիելել խափանել աս առողքա-
լուը, ան տեղը՝ որ նաև ինչլքը կըցցնէ :
Հոգ շնունք, ու ինտանք, որ մէր բարե-
կամները, մէր զաւկիները, մէր եղարքը,
որ հայրենները գրուակին տակը ուղղվել-
ին, իրենց հանդստեան տեղը պիտի գրո-
նեն : Ու թէ որ աս բանիւ համորալ պէտք
պիէտ ըլլայ նորէն դարնըլլու ծեծ կըլլելու .
պիտոր գիտանք որ, պատուզ աս ծեծե-
րուն ուրիշ բան չիլլոր, բայց եթէ ջարդ
աւրիւ կոտրում մէր թշնամին զօրացը, որ
քանիմը գունեն իսպանիկուն մայցիւն :
որ ունք մէր զօրացը հանդստեանը կառային
գիելը քիշը նեղութել արվին : Հիմա մէր
ամեն քայլը ուրիշ բանի համար չէ, բայց
եթէ հանդիսա աղէկ ձմերանոցի գտնելու .
ու հարկաւորապէս առ շարժելը քայլը
աշխատանք նեղութել հեռը կունենայ : Ու
որովհետեւ մոսքա, մէր զօրացը քայլած բոր-
նած տեղերուն էն ճոթն էրուու բանա-
կը պէտքէ որ մէջ աեղանք կենայ . ասոր
համար չէր կրնար մօսք կենալ : Ասոր հո-
մար որոցից աս զօրայ Հայրը որ երթայ ան-
ելերանքը, ուր որ մէծամեծ գործողութելը
կըսահաննէն իր ներկայութիւնը : Ու ըն-
առոր իր աշքը բայց է յալթութեւն վասոր-
կելու, պատպէս ալ բաց է իր յաղթական
զօրացը ապահովութիւր գտնելու ||

Ք Բ Ա Ե Ս Ա Ա

Փարէդ հոկտեմբերի 23ին . իրեք մէնծ
մէնծ ձէնեռաւներ Մայէ . Լաօսի . Ժիւ-
տալ, հէտերնին օֆիշեաներ, ու շոտ
զօրք, մարտակը հօսոր գրերէն, որ սպառ-
աւորութել կործանեն, մէծամեծնելը՝ սրէ
անցնեն, ու ընտոր 20 տարի առաջ որ բո-
վանդակ ֆրանսայ արեան մէջ թաթիսեցին,
կենէ պիտի ընեն : ու ան օրը սահամթը
առաւօսվան դին սկսան միաբերնին ունե-
ցած ի գործ զնելը Տէրութելը մէծամեծք
իմոցանելուուն պէս աս ներքե վըրայ ե-
զան, ըրին ըըրին կէս սահթէն ետև ան ի-
րեք մէծերը, ապստամբներուն դուիները
ձեռք բերնի . ու երկու սոհթէն ետև .
մացած օֆիշեաները՝ որ աս բանիս հետ
էին զամենքը բունեցին, ու սկսան վրա-
նին քննութեն ընել, որ ինչլան դիշեր գնաց-

ու շահն զամեցնքը դատարարութեցին՝ի մահ։
ու կունէլ տափարակ տեղը ամսենուն գը-
լուխնալ կըտրեցին անթիւ անհամար ժո-
ղովրդեան դիմացը։

Մէկ արմենաւու եղբայրական սիրոյ կեն-
դանի օրինակմը կըպատմըլի, նոր աս տաեն-
նէրը եղած։ Մէկ քանի բաննը հինքնի տար-
վան ազնիկուր, Վեռանիս միունով, Տէլ-
մոն ծնած։ տեսնելով որ իր աղբարը կան-
չեցին զինուոր ընելու, ծեծ խաւըլելու ու
գիտէր որ աս իր աղբարը մէկ ակար բնու-
թէ տէրմինէր, ու կարող չէր առ զինուո-
րական աշխատանկը քաշչէլու։ աման ուսունան
մէջ շատ առաջ կերթար, ու մենծ յոյս կու-
տար ինելացի մարդոց մէկը ըլլալու։ ասոր
համար աղաքց ինդրեց իր հօրէն մօրմէն
որ անոր տեղը, ինքը երթայ տէի, ու ա-
նոնքալ գէմ չկեցան։ Ու որովհետեւ ասսնք
էրից էին, շատ կընմանէին մէկ մէկու։
Հայուա ասի զինուորի հագուստը 1805ին
ու գնաց զանազան ծեծերու մէջ մուա ու
կուրընութիւններ յցնելուն համար պաշտօ-
նի վըրաց ալ եւաւ։ Անցած տարիները ըս-
պանիսց ծեծն մէջ զարդութեան թիւ դէն-
կի խտով ձախ դին ուսուն լուսյ, ու ողջա-
ցաւ սպիտակն մէջ, առանց կնիկ ըլլալոց
ինցացիւու։ ամս եւաւ մէկ հիմուսութենից
եկաւ վրան, որ ալ չիկրցաւ պահճիւլ յայտ-
նըրման բանը։ Ու առօք փարարախն տա-
րին աս իր հայրենիքը, իր հօրը տունը։ ու ը-
մենծ անուն ու ափառք վաստըլած, կը հանդ-
չի հիմոյ երևելիք աշխարհի վըրաց եղած կըտ-
րիւններումը պէս։

ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՅՆ Ք

Մէկնորադիւս կազամարիմը վր գրելու
սպասնելու անցած թղթին մէջը խսոսա-
ցու։ ամս տարակուսեր հնացերեմ։ Հէ թէ
մէկ հեռու աեղմնէ տէ, աղէկմը չեմ տե-
սեր, ասոր համար կըլախնամ դրէլու, որ
օրն ի ստու ձեռքի տակն, դրէն մէջնէ։
կամ թէ մէկ իւրըթըմըրթ բաներովնէ շի-
նած, որ մէկը հասկըցնեմ պիհի տէի տա-
րակուսերեմ։ որ մէկ հասարակի պարզ զին-
վածքնէ։ այլ ան է տարակյաս որ մէկը օր
աչքով չէ աեսած ընասր պիհի հարող ըլ-
լոյ գրածն հասկըտաւ տէի + գէրեմ որտափ
որ խօսլի է ասոր, մէջն գրելը, անցափ
դժար է անոր վըրաց գրելը ու հասկընե-
լը։ Ամս ինչ որ էսէ գրենք տօմ պարզու-
թը, գիտցընենք մէր գրասեներուն որցափ
որ կարելի է։

Երևակայէ մէկ կըսկըլոր պուռութիւնի
խութիւմը պէս, իրէք մասի թանձրութիւնը
միասուուր պիլուուէ անանմը։ ասոր վըրայի
երեւնին օրթա տեղացը, մէկ պիլուուէ խու-
նիմը՝ գրիչնը հասառութիւն ծակով դէպ ՚ե-

ամանին մէջը իջած է, ոյնչափ որ խու-
նին ծայրը, ամանին մէջը առակին չէ հա-
սած, ոյլ մէկ պղտի մասի հաստութիւնը
բարձր է ու աս խունի ըսածնին՝ ամանին
զատած բանմը չէ։ այլ ամանին հե-
րած շիտակ մէկ կառու է։ Աս ամանին ե-
րեւը՝ մէկ քովով, կըլոր ծակմընէ բացված։
ու ծակին մէկ պիլուուէ թիւնիկը գրված
է որ պէտք եղած առենց՝ կըբանաս կը-
դոցին։ իշուէ աս է նորագիւռ կաղամար։ Տէ-
մոյ տեսնենք ասոր գործածութիւն։

Երբոր մէջը միւրեքէպ կուզես լեցընէլ,
պէտք է որ բանաս ան պիլուու թիւնիկը,
ու օրթայէն՝ ան խունիիկէս տեղէն՝ լե-
ցընէս միւրեքէպս կազամարին մէջ լինցան
բերանը։ որ թէօր չկրանաս ան թիւնիկը
նէ, չէ լցըլիր կազամարըդ + զէրէմ մէջնի օդը
անդ չկրապ միւրեքէպին։ լցըլէն ետև դու-
ցէ պիլուու թիւնիկըով ծակի։ Ետև կազա-
մարը կրծաւս աղէկմը, որ խունին մէջը ե-
ղած քիւմը միւրեքէպս դուրս թափի։ Ան-
տենը կազամարիդ մէջը կը լուսական մէջը ե-
ղած կըլուր կրծաւս թափի։ Գրիցդ մէջը կը-
թամթիւն՝ որ գրչիգ ճամթը ամանին տակին
թող դալի, ու պէտք է որ ալ գոտիք։ կը-
հանես գրիչգ՝ ու կըսեսնես անշափ միւրե-
քէպ որոցիք որ պէտք է։

Ու անկ եւաւ ալ հիմքի հոդար, թէ գրիչ
շառ կառնէ, քիւս կառնէ միւրեքէպս տէի։
հէմն թամթիւ ու դրէ ու թէպէտ ամա-
նը լեցուն է միւրեքէպսով, ամս դուրս չի-
դար, բայց եթէ այնցափ ան ծակին մէջ,
որպահ որ մէկ թամթիւլուդ պէտք է։ Ու
այսպէս օրեւն շաբթներով գրէ ու գրէ։
կամ օրմը գրէ երկուրեք օր մի գրէր։ ան
ծակին աակին չափաւոր մէկ թամթիւլու
միւրեքէպս չիսպակիր, ինցան օր չի հատ-
նի բոլոր միւրեքէպս։

ՈՒ որոր ուղիմ մէկնէլ աս արմանալու
եղած բանին պատճառու, որ առաջ կուդայ
օդին՝ հավայնին ծանրութէն։ ջրդղէն բա-
նէրու հէտ ինչպիսի հաւասարակցութիւն
ունենալուն։ ջրին սիւնակները կամ մասուն-
քը մէկմէկու հէտ ի նըպիսի ինամութիւն
ունենալուն, ան, շատ երկայն կերթայ, ու
կըբանամ որ աս բաները հասկըզներ ալ.
շատ չկատվնի։

Աս կազամարը աս տարի գտեր է մէկ
խելացինեցէմը, ու սկսերէն նեմիկստան-
ու գրադինելու շուտամը գործածել։ ու վէ-
նէտիկցի մէկ պիլուուէնը անսկներաց համ-
բայ ընենիքն աս տարի տեսերէ։ առեր-
բերեք վինէտիկ ասոր օրինակը։ ու կըշ-
նէ մենծ, պղտիկ, կըլոր, բառակուսի։ ու
գինը մէկ զէշ երկու զու։ հինկ զէշ, մէն-
ծութիւն ու պիլուուն կեօրէ։